

LÊ-NIN

TOÀN TẬP

ĐẠI HỘI X ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGÀ

DIỄN VĂN KHAI MẠC ĐẠI HỘI

DIỄN VĂN VỀ CÔNG ĐOÀN

BÁO CÁO VỀ SỰ THỐNG NHẤT CỦA ĐẢNG
VÀ THIÊN HƯỚNG CÔNG ĐOÀN CHỦ NGHĨA - VÔ CHÍNH PHỦ

BÀN VỀ THUẾ LƯƠNG THỰC

CÁC BÀI DIỄN VĂN THU THANH VÀO ĐĨA

HUẤN THỊ CỦA HỘI ĐỒNG LAO ĐỘNG VÀ QUỐC PHÒNG
GỬI CÁC CƠ QUAN XÔ-VIẾT ĐỊA PHƯƠNG

HỘI NGHỊ X. T. AN NGÀ CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGÀ

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

43

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

43

(Tháng Ba - tháng Sáu 1921)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác-Lênin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimira Ilich Lenin (22-4-1870 - 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý *V. I. Lenin Toàn tập* gồm 55 tập và 2 tập Tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lenin Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lenin Toàn tập*,

tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Matxcova, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* * *

Tập 43 của Bộ sách **V. I. Lênin Toàn tập** bao gồm các tác phẩm của Lênin viết trong thời gian từ tháng Ba đến tháng Sáu năm 1921. Nội dung chính của tập này đi sâu vào việc luận chứng và giải thích chính sách kinh tế mới, đồng thời nói lên cuộc đấu tranh không khoan nhượng của Lênin nhằm củng cố sự thống nhất của đảng, mở rộng dân chủ trong đảng.

Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần Lời tựa in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác-Lênin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phân Phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lênin.

Chú thích ở cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lênin; chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác-Lênin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 10 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 43 trong bộ Toàn tập của V. I. Lê-nin gồm những tác phẩm viết từ tháng Ba đến tháng Sáu 1921 trong điều kiện Đảng cộng sản và Nhà nước xô-viết chuyển sang chính sách kinh tế mới.

Chiếm vị trí trung tâm trong tập này là những tác phẩm luận chứng và giải thích chính sách kinh tế mới, cũng như những tác phẩm gắn liền với hoạt động thực tiễn của Lê-nin để thực hiện chính sách kinh tế mới. Những tác phẩm viết trong thời kỳ này nói lên cuộc đấu tranh không khoan nhượng của Lê-nin nhằm củng cố sự thống nhất của đảng, mở rộng dân chủ trong đảng; những tác phẩm đó vạch rõ vai trò của công đoàn trong những điều kiện mới, soi sáng chính sách dân tộc của đảng, và các vấn đề khác.

Bước chuyển sang công cuộc hoà bình xây dựng chủ nghĩa xã hội đã diễn ra trong một hoàn cảnh phức tạp. Những tác phẩm in trong tập này phân tích một cách sâu sắc tình hình quốc tế và tình hình trong nước của đất nước xô-viết. Bị thất bại trong cuộc chiến tranh công khai chống lại Chính quyền xô-viết, giai cấp tư sản thế giới vạch ra những kế hoạch bóp nghẹt chính quyền đó về mặt kinh tế. Lúc bấy giờ vẫn còn nguy cơ Nhà nước xô-viết bị tấn công bằng quân sự. Tuy nhiên — như Lê-nin đã vạch ra — việc thực hiện những ý đồ của bọn đế quốc vấp phải những trở ngại sau đây: mâu thuẫn giữa các nước đế quốc và mâu thuẫn

giai cấp bên trong những nước tư bản ngày càng trở nên gay gắt thêm, phong trào giải phóng dân tộc ở các nước thuộc địa và nửa thuộc địa phát triển mạnh, và lại giai cấp vô sản thế giới ủng hộ nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới. Chính do những yếu tố trên mà vào nửa đầu năm 1921, địa vị quốc tế của đất nước xô-viết được củng cố, một thể cân bằng lực lượng được xác lập, tuy còn "tạm thời, không ổn định, nhưng dù sao cũng vẫn là một thể cân bằng" (tập này, tr. 409).

Tuân theo luận điểm của Lê-nin về sự cùng tồn tại hòa bình giữa các nước có chế độ xã hội khác nhau, Nhà nước xô-viết đã ký một loạt hiệp ước với các nước phương Tây và phương Đông (Phần-lan, Ba-lan, Ba-tư (I-răng), Áp-ga-ni-xtan, Thổ-nhĩ-kỳ v.v.). Quan hệ buôn bán cùng có lợi với nước Anh và Đức đã bắt đầu. Lê-nin coi những thắng lợi đạt được trên trường quốc tế trong thời kỳ này là một thắng lợi hết sức vĩ đại cho phép nước cộng hòa tập trung lực lượng vào công việc hòa bình sáng tạo.

Tình hình bên trong của Nhà nước xô-viết cực kỳ gay go. Do bốn năm chiến tranh đế quốc, ba năm nội chiến và can thiệp quân sự của nước ngoài, nền kinh tế quốc dân bị suy sụp hết mức. Mùa xuân 1921 lại chồng chất thêm những khó khăn về kinh tế. Mùa màng thất bát càng làm cho quần chúng lao động thêm điêu đứng. Đất nước lâm vào nạn thiếu nhiên liệu trầm trọng, đa số xí nghiệp nằm không, nhiều đường sắt phải ngừng hoạt động. Tình hình kinh tế vô cùng gay go làm cho tình hình chính trị trở nên rất phức tạp. Giai cấp công nhân bị tàn mạt, một bộ phận bị mất gốc giai cấp. Tất cả tình hình đó làm suy yếu cơ sở xã hội của chuyên chính vô sản, đe dọa sự tồn tại của Chính quyền xô-viết. Nông dân bất bình với chế độ trưng thu lương thực thừa, chính sách này không khuyến khích được nông dân phát triển kinh tế của họ. Chính sách "cộng sản thời chiến" — bắt buộc phải thực hiện trong lúc có chiến

tranh — mâu thuẫn gay gắt với những điều kiện mới hòa bình xây dựng kinh tế. Bọn tàn dư của các đảng phản cách mạng — bọn dân chủ lập-hiến, bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vích, bọn vô chính phủ chủ nghĩa, bọn dân tộc chủ nghĩa tư sản — ra sức lợi dụng sự bất mãn của nông dân, những khó khăn trong lúc nước nhà chuyển từ chiến tranh sang hoà bình. Ở một số nơi, chúng gây ra những cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc. Đầu tháng Ba 1921, nổ ra cuộc nổi loạn ở Crôn-stát do các đảng tiểu tư sản và bọn bạch vệ tổ chức. Tình hình trong nước gay go gây ra dao động trong các đảng viên không vững vàng.

Trong điều kiện cực kỳ khó khăn và phức tạp đó, đảng cộng sản và lãnh tụ của nó là V. I. Lê-nin đã dựa trên cơ sở hiểu biết sâu sắc các quy luật phát triển của xã hội, định ra một cách vô cùng sáng suốt đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Mở đầu tập này là các tài liệu của Đại hội X của đảng họp từ ngày 8 đến ngày 16 tháng Ba 1921, đại hội này đánh dấu bước ngoặt lịch sử của đất nước chuyển từ chính sách "cộng sản thời chiến" sang chính sách kinh tế mới. Tập này in 27 văn kiện liên quan đến đại hội, trong đó có 12 văn kiện được công bố lần đầu trong Toàn tập của V. I. Lê-nin. Những tài liệu này phản ánh công tác lớn lao của Lê-nin nhằm chuẩn bị và tiến hành đại hội. Người đã đọc diễn văn khai mạc đại hội và đọc các báo cáo về những vấn đề quan trọng nhất trong chương trình nghị sự: hoạt động chính trị của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga, việc thay chế độ trưng thu lương thực thừa bằng thuế hiện vật, sự thống nhất của đảng và thiên hướng công đoàn chủ nghĩa - vô chính phủ; Người phát biểu kết luận từng vấn đề kê trên, cũng như đọc các bài diễn văn về công đoàn, về vấn đề nhiên liệu, diễn văn bế mạc đại hội. Lê-nin đã viết dự thảo các nghị quyết chủ yếu (xem tr. 102 - 116). Đại hội X là đại hội đầu tiên họp trong điều kiện hòa bình. Hoàn